

Er zijn boeken over Vos en Haas.
Daar staan nog meer verhalen in.
Ik verzin die verhalen en schrijf ze op.
Ik ben gek op dieren.
Thuis heb ik een hond en een poes.
En ook twee goudvissen!
De hond en de poes zijn zoogdieren.
Want: een pup drinkt melk bij zijn moeder.
En een kitten ook.
Dat doen kleine visjes niet!

Sylvia Vanden Heede

Vos en de vis

Uil heeft een vis.
Een goudvis in een kom.
'Ik moet een poos weg,' zegt Uil.
'Wil jij op mijn goudvis passen, Vos?'
Dat wil Vos wel.
'Ik zal hem goed verzorgen,' belooft hij.

Vos zet de kom op tafel.
De vis doet zijn mond open en dicht.
Het is net of hij 'help' zegt.
Hij hapt naar lucht.
Er komen belletjes op het water.
Daar schrikt Vos erg van.
'Help!' roept hij. 'Help, Haas! Help!'
'De vis verdrinkt! We moeten hem redden!'

'Vissen verdrinken niet,' beweert Haas.
'Toch roept hij om hulp,' houdt Vos vol.
Maar Haas zegt:
'Nee hoor. Hij ademt.
Daarom gaat zijn mond open en dicht.'

'Wat een onzin!' roept Vos.
 'Onder water kun je niet ademen!
 Want dan ga je dood.'
 'Niet als je kieuwen hebt,' legt Haas uit.

Vos kijkt eens goed naar de vis.
 Hij ziet twee kieuwen, aan elke kant een.
 'Het lijken wel oren,' zegt hij.
 Maar dat is niet zo.
 Een vis heeft geen oren. En geen vacht.
 En geen poten en geen longen.
 Een vis is een vis en geen zoogdier.

'Ik weet wat een zoondier is,' lacht Vos.
 'Een leeuw of een tijger.
 Die zit achter tralies in de zoo.'

En Haas lacht ook.
 Want het was een grap van Vos.
 Soms is een zoondier een zoogdier.
 En soms is een zoogdier een zoondier.
 Want het zit in de dieren tuin.
 Maar niet altijd! Wat dacht je!

de pup

Een jong hondje.

de katten

Een jong katje.

het zoogdier

Een dier waarvan de jongen melk drinken bij de moeder.

zogen

Een moeder geeft melk uit de borst.

moedermelk

Melk die jonge dieren (of baby's) drinken bij hun moeder.

oppassen

Op een huisdier letten als zijn baasje er niet is.

verzorgen

Een mens, dier of plant geven wat hij nodig heeft.

beweren

Zeggen dat iets zo is.

de kieuwen

Spleetjes achter de kop van een vis.

De vis ademt erdoor.

de longen

Longen zitten in je lichaam. Je ademt ermee.

de tralies

IJzeren stangen van een kooi die ervoor zorgen dat een dier de kooi niet uit kan.

de zoo

Een dierentuin.

les 1

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

 Welke jonge dieren horen in de woordparachute?

1 het kuiken / de kip

Doe het zo: *1 het kuiken*

2 de hond / de pup

3 de koe / het kalf

4 de katten / de kat

5 het paard / het veulen

Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

beweren

de kieuwen

de longen

oppassen

de tralies

verzorgen

de zoo

jonge dieren

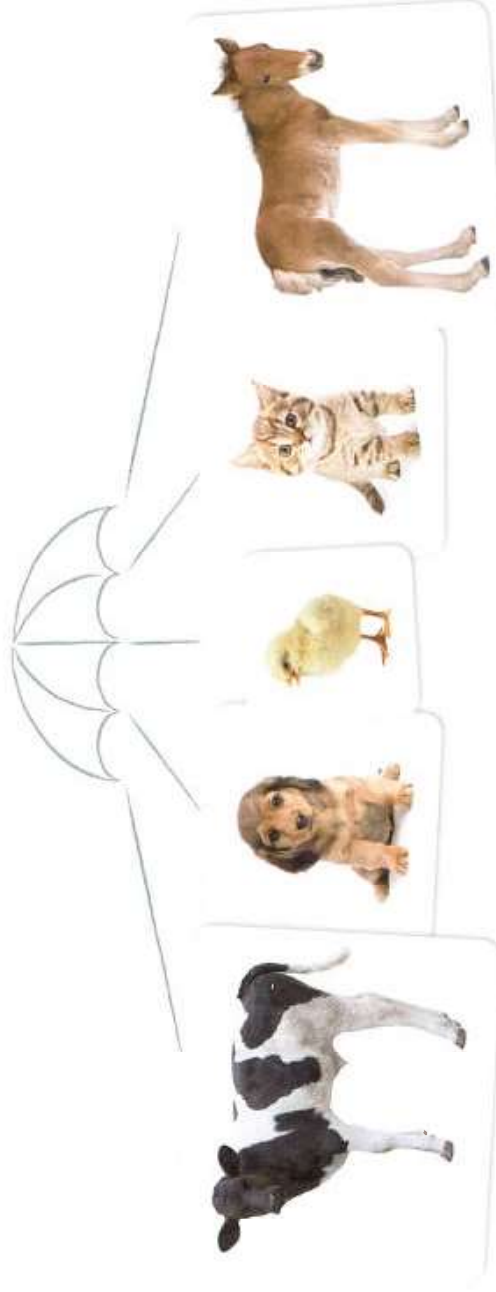
de pup

zogen

de moedermelk

het zoogdier

jonge dieren

2 Vul het goede woord in.

Kies uit: zoogdieren

beweert

zogen

moedermelk

1 Jelle ...

Doe het zo: *1 beweert*

- 2 ... zogen hun jongen.
- 3 Ze laten ze ... drinken.
- 4 Dat noem je ...
- 5 Heeft Jelle gelijk? ja / nee

3 Schrijf het goede antwoord op.

- 1 Tess let op de hond van de buren. Ze is aan het oppassen / verzorgen.

Doe het zo: *1 oppassen*

- 2 Een vis ademt door zijn kieuwen / longen.
- 3 Een dierentuin is een zoo / tralies.
- 4 Tess geeft de hond brokjes. Ze past op / verzorgt hem.
- 5 Jij ademt met je kieuwen / longen.
- 6 Voor het hok van de leeuw zitten zoo / tralies.

4 Lees de woorden.

Schrijf bij elk woord een zinn.

Gebruik de woorden:

de pup

de katten

oppassen

de moedermelk

Doe het zo:

Daan en Tenne passen vaak op dieren.

Heb je gespiekt naast het verhaal?
Kies uit: ja – een beetje – nee

les 2

Eerst proberen

Schrijf het waar-deel op.

- 1 De vis zwemt in de kom.
Doe het zo: *1 in de kom*
- 2 De kom staat op tafel.
- 3 De tijger en de leeuw wonen in de zoo.

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

Begin bij

- 1 Zoek het waar-deel bij elke zin.
Schrijf de letter op.
Lees de letters.
Je vindt een dier.

- 1 De hond ligt ...

Doe het zo: *1 h- in de mand*

- 2 De parkiet fluit ...
- 3 De koe graast ...
- 4 De kippen pikken ...
- 5 De aap klimt ...

Dit ga je leren

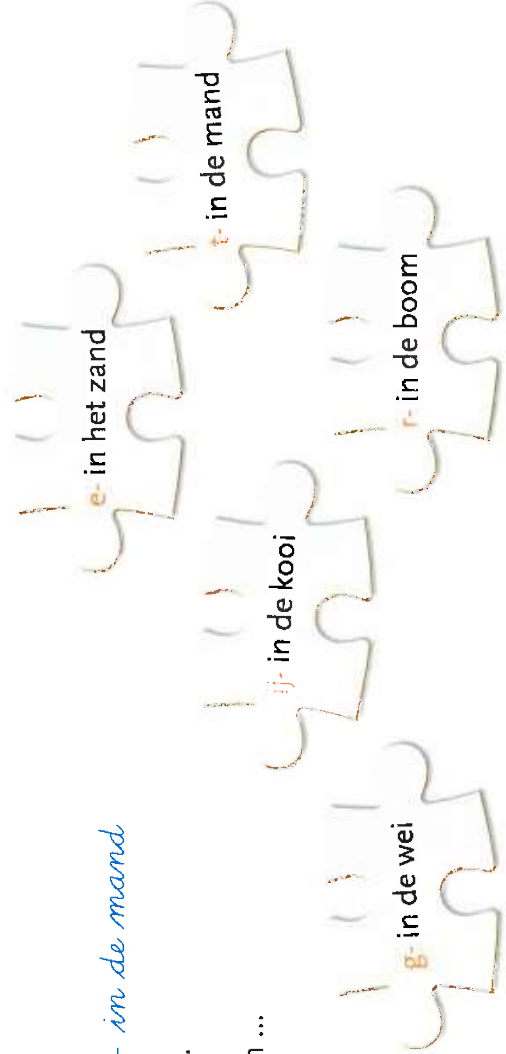
Je leert hoe je een zin langer maakt met een waar-deel.

Dit moet je weten

Het waar-deel in de zin vertelt waar iets gebeurt.

Je vindt het waar-deel door te vragen: waar ...?

De leeuw is in de kooi.

2 Kijk naar de illustraties.
Zet achter elke zin het waar-deel.
Kies uit:

achter tralies

op een rots

op een stok

tussen de takken

aan een touw

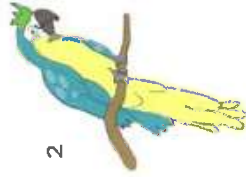
1 De tijger woont ...

Doe het zo: 1 achter tralies

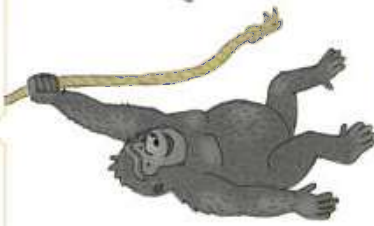
1

2

3

2 De papegaai zit ...

3 De gorilla hangt ...

4 De leeuw slaapt ...

5 De uil zit verstopt ...

4

5

de gorilla

Een soort aap. Gorilla's zijn bijna even groot als mensen.

3 Bedenk bij elke zin een waar-deel.
Schrijf het waar-deel op.

1 Otto werkt ...

Doe het zo: 1 op zolder

2 Ben speelt ...

3 ... slaapt de poes.

4 De hond rent ...

5 ... vliegt de parkiet.

Heb je veel geleerd over het waar-deel?

les 4

Eerst proberen

De lange zin is ingekort.

Welke ingekorte zinnen zijn goed?

Uil schudt nog meer voer uit de bus in het water.

- 1 Uil schudt voer in het water.

Doe het zo: *1 goed*

- 2 Uil nog meer voer.

- 3 Uil schudt voer uit de bus.

Heb je een fout?

Begin bij

Heb je alles goed?

Begin bij

- ★ 1 Lees eerst de zin.

Lees dan de zin zonder het blauwe woord.

Schrijf de zin op zonder de blauwe en paarse woorden.

- 1 Het witte lam speelt in de wei.

Doe het zo: *1 Het lam speelt.*

- 2 De kleine big groet door het stro.

- 3 De zachte pup valt over de rand van de stoep.

- 4 De stoere katten klimt in de haren van de hond.

- 5 Een speels veulen rent langs het hek van de wei.

Dit ga je leren

Je leert hoe je een lange zin korter maakt.

Dit moet je weten

Je haalt woorden weg.

Toch houd je een goede zin over.

In een goede zin staat altijd een **wic-deel** en een **werkwoord**.

De **vis** in de kom **heeft** oranje kieuwen.

De **vis** **heeft** oranje kieuwen.

De **vis** **heeft** kieuwen.

inkorten
iets korter maken

2 De lange zin is ingekort.
Welke ingekorte zin is goed?

Doe het zo: *1a*

1 De egel is een leuk diertje met harde stekels.
a De egel is een diertje.
b De egel met stekels.

2 De egel baart lieve jonkies in een bladernest.
a Lieve jonkies in een bladernest.
b De egel baart jonkies.

3 De kleine egels drinken melk bij hun moeder.
a De egels drinken melk.
b De kleine melk bij hun moeder.

3 Welk stukje van de zin kan weg?
Schrijf de korte zin op.
Tip: bij zin 3, 4 en 5 verdwijnen meer stukjes.

- 1 Anno en Lize / spelen / op de boerderij.
- Doe het zo:** *Anno en Lize spelen.*
- 2 Anno en Lize / helpen / in de stal.
- 3 Anno / duwt / de kruiwagen / naar buiten.
- 4 Lize / harkt / de poep / van de koeien / in de goot.
- 5 De / bonte / koeien / eten / het voer / uit hun bakken.

4 Kleine egels hebben zachte stekeltjes op hun lijfje.
a Kleine hebben op hun lijfje.
b Egels hebben stekeltjes.

5 Geef een grote egel geen schoteltje melk in de tuin.
a Geef een egel geen melk.
b Grote egels geen melk in de tuin.

? Wat staat er altijd in een ingekorte zin?
werkwoord – bijvoeglijk naamwoord – zelfstandig naamwoord

Een tamme goudvis

Uil komt zijn goudvis halen.
 'Ik heb hem **tam** gemaakt,' zegt Vos trots.
 'Hij komt als ik hem roep.'
 Vos pakt de bus met voer.
 'Vis! Vis!' roept hij.
 Dan schudt hij wat voer uit de bus.
 En ja, de vis komt meteen!
 'Wat leuk!' roept Uil uit.
 'Ik wil het ook eens proberen.'
 Uil strooit nog meer voer in het water.
 'Hap! Hap!' doet de vis.
 'Nu ik weer,' zegt Vos.
 'Elk om de beurt,' zegt Uil.
 Dat is een leuk spelletje!
 Uil voert de vis en Vos voert de vis.
 En de vis zelf?
 Die eet en eet en eet!

Toen ik klein was, had ik een **kanarie**.
 Ik vergat hem eten en drinken te geven.
 Op een dag ging hij dood.
 En dat was mijn schuld!
 Wat vond ik dat erg.
 Een dier moet je goed verzorgen.
 Luister naar **de raad** van de dierenarts.
 Lees wat er op het pak met eten staat.
 Laat je hond uit.
 En maak de kattenbak schoon!

Sylvia Vanden Heede

themawoorden

tam

Tamme dieren zijn gewend aan mensen. Je kunt ze aaien.

wild

Wilde dieren zijn niet gewend aan mensen. Je kunt ze niet aaien.

de raad

Iemand probeert je te helpen. Hij zegt wat je volgens hem het best kunt doen.

opvolgen

Je doet wat er wordt gezegd.

naast je neerleggen (uitdrukking)

Je doet niet wat er wordt gezegd.

het huisdier

Een tam dier dat bij mensen woont.

de kanarie

Een vogeltje dat zingt.

Een kanarie is vaak geel.

het dwergkonijn

Een klein konijn dat mensen vaak als huisdier hebben.

uitvoeren

Iets doen, ergens mee bezig zijn.

de handleiding

Een tekst die uitlegt hoe je een apparaat moet gebruiken.

verhongerren

Doodgaan van de honger.

de verzorger

Iemand die voor mensen, planten of dieren zorgt.

Haas komt kijken.

Ze is verbaasd.

'Hoe komt het water zo vies en vuil?

Wat hebben jullie **uitgevoerd**?' vraagt ze.

'Niets!' lacht Vos.

'Wij voeren niet uit!

Wij voeren de vis!'

'Ja, wij maken hem tam,' knikt Uil.

Maar daar is Haas het niet mee eens.

'Jullie maken hem ziek,' zegt ze boos.

'Heb je **de handleiding** niet gelezen?

Op de bus staat:

"Geef niet meer voer dan de vis op kan."

'Hij had erge trek!' beweert Uil.

'Hij lust nog wel meer,' vindt Vos.

'Hij zal heus niet **verhongerren**,' zegt Haas.

'Maar nu moet er wel vers water in de kom.'

Dat is een vervelend karwei.

Vos kijkt naar Uil en Uil kijkt naar Vos.

'Dat moet jij doen, Uil.

Het is jouw huisdier,' zegt Vos.

'Maar jij was **de verzorger**, Vos,' zegt Uil.

En dus doen ze het samen.

les 6

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

 1 Is het een huisdier?

Of een wild dier?

Schrijf het op.

Doe het zo: 1 *huisdier*

Dit ga je leren

Je oefent de themawoorden.

de handleiding opvolgen naast je neerleggen

uitvoeren

verhongeren

de verzorger

de raad

het huisdier	het wilde dier
tam	wild
de kanarie	
het dwergkonijn	

1 de kanarie

2 het dwergkonijn

5 de hond

3 de kat

6 de ijsbeer

4 de gorilla

2 Tante Dinges is altijd woorden kwijt.
Welke woorden bedoelt ze?

1 Ik bedoel een dinges, een vogeltje dat geel is en zingt.

Doe het zo: 1 *kanarie*

2 Een dier dat je kunt uitlaten, zo'n eh ... dinges dier.

3 Hoe heet ook alweer iemand die voor mensen, dieren of planten zorgt?

4 Oh nee, ik ben de dinges kwijt!

De tekst die uitlegt hoe ik mijn tv moet gebruiken.

5 De burens hebben zo'n leuk beestje in de tuin, een eh ... dinges.

3 Maak de zinnen af.

1 Iemand probeert je te helpen. Hij geeft je goede ...

Doe het zo: 1 *raad*

2 Je doet wat er wordt gezegd. Je ... de raad ...

3 Als je ergens mee bezig bent, ben je iets aan het ...

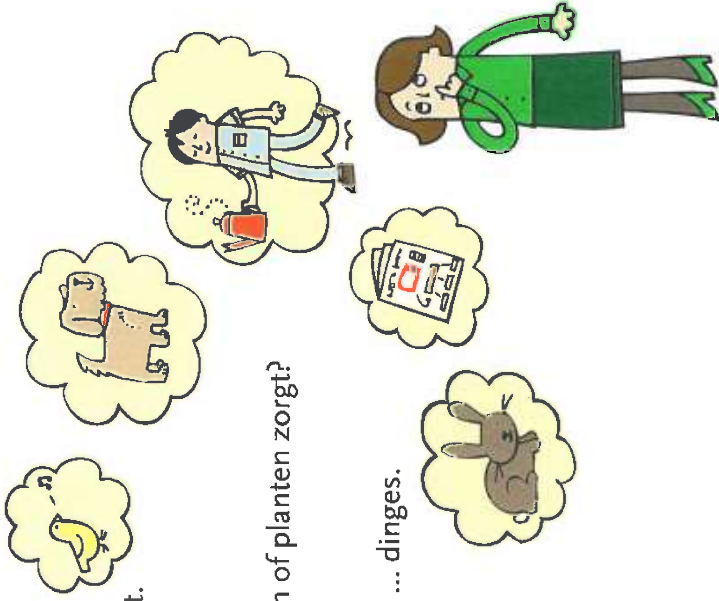
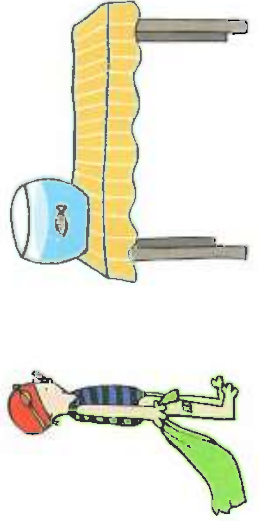
4 Als je huisdier niet te eten geeft, kan het ...

5 Als je niet doet wat er wordt gezegd, ... je de raad ...

4 Welke tamme dieren ken jij?

Welke wilde dieren ken jij?

Schrijf ze op in twee woordparachutes.

Welk woord vind je nog moeilijk?
Schrijf het op.

les 7

Eerst proberen

Maak van een vertelzin een vraagzin.
En andersom.

- 1 Uil heeft een vis.
Doe het zo: 1 *Heeft Uil een vis?*
- 2 Een goudvis zit in een kom.
- 3 Past Vos op de goudvis?

Heb je een fout?

Begin bij ★

Heb je alles goed?

Begin bij ✨

- ★ 1 Is het een vertelzin of een vraagzin?

- 1 De leeuw woont in de dierentuin.

Doe het zo: 1 *vertelzin*

- 2 Zwemt de vis in een vissenkorn?
- 3 Haas en Vos drinken thee.
- 4 Maakt Vos een grap?
- 5 Kun je onder water niet ademen?

Dit ga je leren

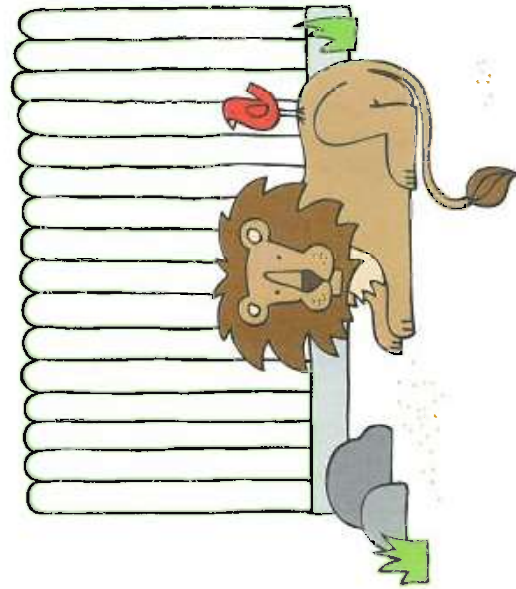
Je leert dat er twee soorten zinnen zijn: de vertelzin en de vraagzin.

Dit moet je weten

Een vertelzin is een zin waarin je iets vertelt.
Een vraagzin is een zin waarin je iets vraagt.
Aan het eind van een vertelzin staat een **punt**.
Aan het eind van een vraagzin staat een **vraagteken**.

Uil heeft een vis in een vissenkorn. ↑

Heeft Uil een vis in een vissenkorn? ↑

het vraagteken

Het vraagteken (?) staat achter een zin waarin je iets vraagt.

2 Maak van een vertelzin een vraagzin. En andersom.

1 Haas lacht om de vis.

Doe het zo: 1 *Lacht Haas om de vis?*

2 Uil moet een poos weg.

3 Past Vos op de goudvis?

4 Hapt de vis naar lucht?

5 De vis doet zijn mond open en dicht.

**** 3** Kijk goed naar de illustraties.

Maak dan een vraagzin en een vertelzin.
Schrijf ze op.

Doe het zo: 1 *Van wie is die bal?*

De bal is van mijn broertje.

4 Lees het verhaal.

Maak dan vier vraagzinnen.

Een kip is geen zoogdier. Een kip legt een ei.

Een kangoeroe is wel een zoogdier.

Een baby-kangoeroe drinkt bij zijn mama.

Vissen leggen eieren.

Vissen zijn ook geen zoogdieren.

Toch ken ik een zoogdier dat lijkt op een vis.

Denk eens goed na. Welke vis legt geen ei?

Een walvis! Dat zou ook wel een reuzenei zijn!

1 **Waarom ...**

Doe het zo: *Waarom is een kip geen zoogdier?*

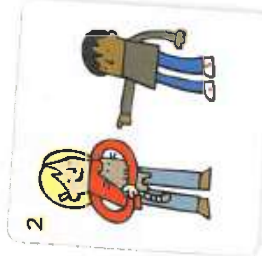
2 **Wie ...**

3 **Welke ...**

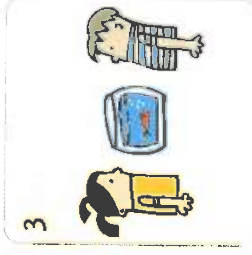
4 **Hoe ...**

1

2

3

4

Weet je nu goed het verschil tussen een vertelzin en een vraagzin?

les 9

Eerst proberen

Is de zin beleefd of onbeleefd?
Maak een onbeleefde zin beleefd.

1 Geef mij snoep!

Doe het zo: *1 onbeleefd Mag ik een snoepje?*

2 Mag ik u wat vragen?

3 Schuif eens op!

Heb je een fout?

Begin bij ★

Heb je alles goed?

Begin bij ✚

Dit ga je leren

Je leert het verschil tussen beleefd en onbeleefd praten.

Dit moet je weten

Als je beleefd praat, praat je netjes.

Als je onbeleefd praat, praat je niet netjes.

Beleefd: Mag ik nog een koekje?

Onbeleefd: Ik wil een koekje! Nu meteen!

★ 1 Wie is beleefd: de jongen of het meisje?

Doe het zo: *1 De jongen is beleefd.*

1

Nee, dank u wel.

Ik moet dat konijn niet.

Ik vind die parkiet stom.

Ik houd niet zo van parkieten, pap.

Hé joh! Je laat iets vallen!

U laat iets vallen mevrouw!

2

Ik wil die!

Mag ik alstublieft die vis?

3

Goedemorgen, meneer!

Hoi!

4

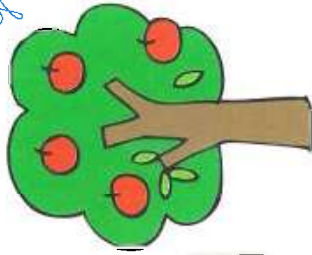
5

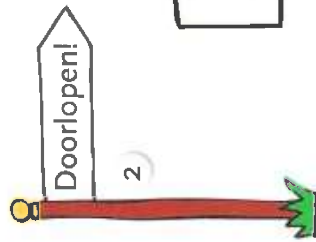
2 Is de zin beleefd of onbeleefd?
Maak een onbeleefde zin beleefd.

Doe het zo: 1 onbeleefd

Geen appels plukken abstuufteft.

1
Afblijven!

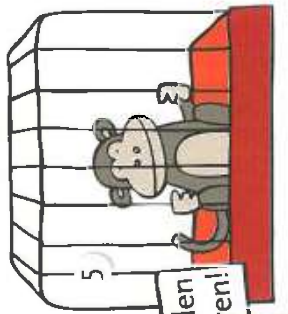
2
Doorlopen!

Niet over
het hek
klimmen!

Niet op het
gras lopen!

6

5

Verboden
te voeren!

3 Lees de vraag.

Schrijf een beleefd antwoord op.

Schrijf niet alleen ja of nee op.

1 Hé, doe ook eens wat en help me eens even.

Doe het zo: 1 Ja, dat wil ik wel. of Nee, dat kan nu niet.

2 Wil je misschien een glas limonade?

3 Hoe gaat ie?

4 Kun je mij vertellen waar de dierenwinkel is?

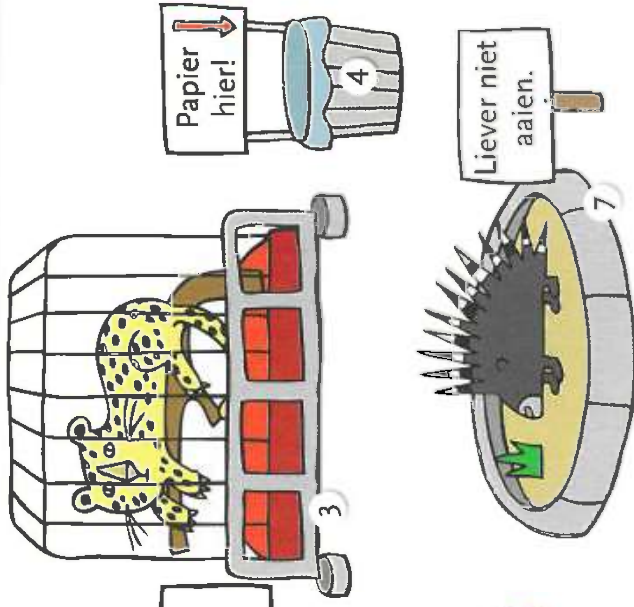
5 Wil je vandaag het konijnenhok schoonmaken?

beleefd

Als je beleefd bent, gedraag je je netjes.

onbeleefd

Als je niet beleefd bent.
Onbeleefd kan ook brutaal
of onaardig zijn.

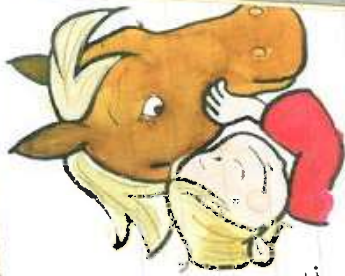

Wanneer was jij voor
het laatst onbeleefd?

thema 5

week 3

dierenmanieren

De strijkstok

'Ik wil een paard!'

Dat zeggen veel mensen in mijn buurt.

En wie weet in jouw **omgeving** ook.

Maar een paard is best veel werk.

Je moet voeren en de stal uitmesten...

De manen kammen, **de hoeven** krabben...

En een paard kost ook veel geld.

De hoefsmid komt ongeveer om de maand.

En één keer per jaar komt de dierenarts.

Die geeft een prik tegen ziektes.

De dierenarts komt het paard **inenten**.

Je kunt een paard aaien en **strelen**.

Je kunt er op rijden tot hij oud is.

En op een dag gaat het paard dood.

Dat is heel erg, dat weet ik.

Maar zal ik je eens **een tip** geven?

Een dood paard is soms ook iets waard.

Je krijgt soms nog geld voor de staart.

Als het staarthaar lang en blond is...

Op een viool zitten vier snaren.

Je kunt er met je vingers op **tokkelen**.

MBER
NIEUWS

Maandag 16 augustus

Een paard
heeft geen

Ik las in de krant een verhaal.
Een verhaal over een mooi paard.
Dat paard had een prijs gewonnen.
Een verhaal in een krant noemt je anders.
Je noemt het **een artikel**.

Boven een verhaal staat vaak een titel.
Bij kranten heet dat ook al anders.
Bij een krant zeg je:
Een kop in de krant staat een kop.
Een paard heeft geen kop maar een hoofd.
Maar dat wist je natuurlijk al.

Hans Hagen

themawoorden

de viool

Een muziekinstrument met vier snaren.

de snaren

Draden op een muziekinstrument.

de strijkstok

Een stok met een paardenhaar. Met een strijkstok kun je langs de snaren strijken, zodat er geluid uit komt.

lokkelen

Zachtjes aan een snaar van een instrument trekken, zodat er geluid uitkomt.

de manen

De lange haren van een dier op zijn hoofd en in zijn nek.

de hoeven

Een soort harde, grote nagels die onder aan de benen van koeien en paarden zitten.

de omgeving

De omgeving van iets is het gebied eromheen.

de hoefsmid

Iemand die de hoeven van dieren verzorgt.

inerten

Een prik geven tegen een ziekte.

strelen

Zachtjes met je hand over de huid wrijven.

een tip geven

Goede raad geven, waar je meteen iets aan hebt.

het artikel

Een verhaal in een (school)krant.

M'n vader

Als m'n vader thuiskomt,

Dan klim ik op z'n rug

en doen we paardje.

Loopt-ie met een vaartje

van het kastje

naar de muur.

Dwars door de kamer

en ik stuur.

Als m'n vader thuiskomt,

zit ik al op wacht.

Maar als de deur

hard dichtslaat.

En z'n gezicht

zo donker...

ben ik gauw verdwenen.

Theo Olthuis

les 11

Eerst proberen

Lees de woorden in het instapkaartje.

Ken je de woorden nog niet goed?

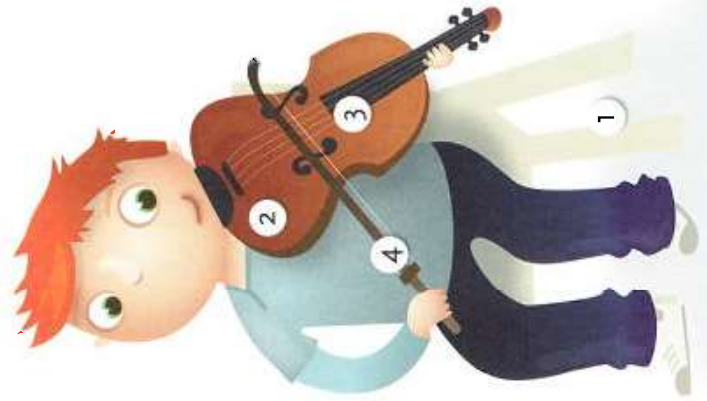
Begin bij

Ken je alle woorden?

Begin bij

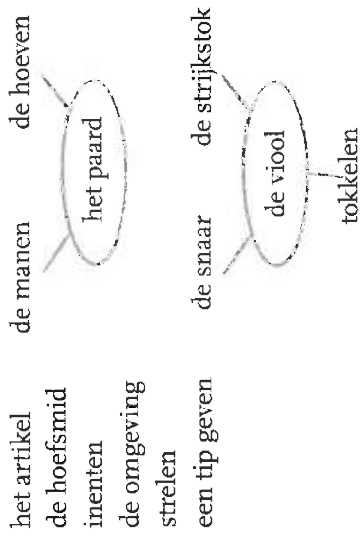
- 1 Kijk naar de illustratie.
Welk woord hoort bij het nummer?
Schrijf het op.

Doe het zo: *1 de stoel*

Dit ga je leren

Je oefent de **themawoorden**.

2 Rara wat is het?
Schrijf de goede letter op.

Doe het zo: *1 b*

1 Het zijn de draden op een viool.	a de hoeven	b de snaren	c de manen
2 Hij verzorgt de hoeven van een paard.	a de dierenarts	b de hoefsmid	c de dokter
3 In ... van het voetbalveld staan veel huizen.	a het artikel	b de omgeving	c de strijkstok
4 Als je zachtjes aan de snaren trekt.	a tokkelen	b strelen	c strijken
5 Het is een verhaal in de schoolkrant.	a het gebied	b het artikel	c de raad
6 Je krijgt een prik tegen een ziekte.	a tokkelen	b een tip geven	c inenten

3 Lees de tekst.
Schrijf het goede woord op.
Het is een woord uit het instapkaartje.

Doe het zo: *1 paard*

4 Een ezelsbruggetje is een trucje om iets te onthouden.

Op een gitaar zitten zes snaren: **E-A-D-G-B-E**.

Om deze letters te onthouden, bestaat er een ezelsbruggetje:

Een **Aap Die Graag Bananen Eet**

Op een viool zitten vier snaren: **G-D-A-E**.

Bedenk voor deze letters zelf een ezelsbruggetje.

Doe het zo: *G... D... A... E...*

Gabi verzorgen

Gabi is mijn **1** ...

Ze heeft mooie lange **2** ... in haar nek.

Gabi houdt van aaien en **3** ...

Vandaag komt **4** ...

Hij gaat **5** ... verzorgen.

De dierenarts komt ook.

Zij gaat Gabi **6** ... tegen ziektes.

Dat vindt Gabi niet fijn.

Maar het moet wel!

Dit was mijn artikel voor de schoolkrant.

Renée

Kun jij de maker van de les een tip geven om de les beter te maken? Schrijf het op.

les 12

Eerst proberen

Maak een woordkast in je schrift.
Zet de woorden in het goede rijtje.
Kies uit:

tam	leeft in het wild	zoekt zelf eten
wild	leeft bij mensen	krijgt eten

Doe het zo:

het huisdier	het wilde dier
<i>tam</i>	

Heb je een fout?
Begin bij ★

Heb je alles goed?
Begin bij ★★

★ 1 Maak een woordkast in je schrift.
Zet de woorden in het goede rijtje.

Doe het zo:

het huisdier	het wilde dier
<i>1 de kat</i>	

Dit ga je leren
Je leert hoe je een woordkast maakt.

Dit moet je weten
In een woordkast staan woorden in rijtjes onder elkaar.

De woorden in elk rijtje vertellen iets over het bovenste woord.

rekenen	taal
cijfers	letters
som	zin

1 de kat

2 de wolf

3 de tijger

4 de cavia

5 de hond

6 de mol

- 2** Maak een woordkast in je schrift.
Zet de woorden in het goede rijtje.
Kies uit:

de katten	de leeuw	de welp	de kalkoen
het schaap	het lam	het kuiken	de kat

Doe het zo:

volwassen dieren	babydieren
<i>de leeuw</i>	<i>de welp</i>

volwassen

Je bent volwassen als je 18 jaar bent. Dieren zijn soms al na een jaar volwassen.

- 3** Maak nu zelf een woordkast.
Bovenaan staan de woorden dag en nacht.
Bedenk bij elk woord drie andere woorden.

Doe het zo:

dag	nacht
<i>licht</i>	<i>donker</i>

Welke woordkast vond jij het leukst om te maken?
Schrijf de twee bovenste woorden van die woordkast op.

Om de beurt

 Kijk naar de plaat. Bedenk een vraagzin. Schrijf de vraagzin op.

 Schrijf het antwoord onder de vraagzin. Het moet een vertelzin zijn.

 Maak samen vier vraagzinnen met vertelzinnen.

Doe het zo:
Street de jongen het geitje.
De jongen streett het geitje.

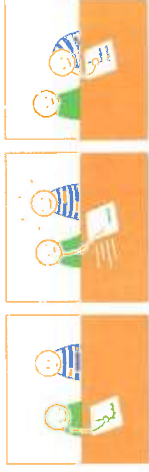

Dit ga je doen

Je oefent voor de toets. Je leert dat het bij samenwerken belangrijk is dat iedereen meedenkt.

Dit moet je weten

Om de beurt

Samen delen

Dit heb je nodig

- 1 schrijfblaadje
- 1 groen kleurpotlood
- 1 blauw kleurpotlood
- 1 dobbelsteen

2 Samen delen

 Maak elke zin korter.
Schrijf de korte zinnen op.

 Kijk de zinnen na.
Welke zinnen zijn hetzelfde?
Zet daar een kruisje achter.

Doe het zo:

De ijsbeer leeft.

3 Om de beurt

 Kies een kleur. Gooi de dobbelsteen.
1, 2 of 3? Zeg het beleefd.
4, 5 of 6? Zeg het onbeleefd.

 Kies een kleur. Gooi de dobbelsteen.
1, 2 of 3? Zeg het beleefd.
4, 5 of 6? Zeg het onbeleefd.

 Speel tot je alle kleuren hebt gehad.

Doe het zo:

- 1 De wilde ijsbeer leeft op de Noordpool.
- 2 De ijsberen zwemmen vaak in het koude water.
- 3 De jonge ijsbeer slaapt in het warme hol bij zijn moeder.
- 4 De moeder zoogt het jong met vette moedermelk.
- 5 Het kleine jong groeit snel in deze omgeving.

- Je gaat een konijntje kopen.
- Je wilt het bruine dwergkonijn hebben.
- Je zus speelt met jouw pup.
- Je wilt de pup terug.
- Jullie gaan een dagje uit.
- Je wilt naar de zoo.
- Je bent de weg naar de dierenwinkel kwijt.
- Je wilt dat de man de weg uitlegt.
- Van je moeder moet je op muzieklles.
- Je wilt geen viool spelen.
- Je hebt een kanarie gekregen.
- Je wilt de kanarie niet zelf verzorgen.

Heb jij meegedacht?
Heeft je buur meegedacht?
Kies uit: vaak – soms – bijna niet

- ★ 1 a Kijk naar je toets.
Zoek de woorden die je fout had.
Zet er een kruisje voor.
- b Maak van elk woord een woordkaart.
Schrijf het woord op de voorkant.
Schrijf de betekenis op de achterkant.
Of maak een tekening van het woord.
Je mag de woorden opzoeken.

Doe het zo:

de handleiding

Dit ga je leren
Je oefent nog een keer met de woorden uit de toets.

Weet je nog?
de handleiding
informatie geven
de instructie
de kieuwen
de manen
het noodgeval
zogen
de moedermelk
oppassen
strelen
een tip geven
de tralies

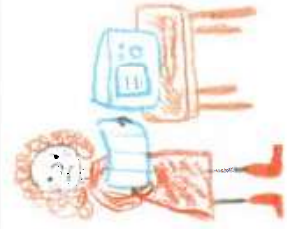
het zoogdier

het huisdier

de kanarie

het dwergkonijn

Een tekst die uitlegt hoe je een apparaat moet gebruiken.

2 Lees de tekst.

Welke woorden horen op de lege plekken?

Kies uit:

handleiding	tip geven
informatie	instructies
noodgeval	op passen

Doe het zo: *1 op passen*

Lieve buurvrouw,

Dank u wel dat u **1** ... mijn poes wilt ...

Lees alstublieft de **2** ... in deze **3** ...

Daarin staat hoe u Miesje moet verzorgen.

Geef haar elke dag brokjes.

Zorg dat ze altijd genoeg water heeft om te drinken.

Ik wil u ook nog een **4** ...

Als u met het bakje rammelt, komt ze naar binnen.

Ik hoop dat ik u nu genoeg **5** ... gegeven heb.

Als er een **6** ... is, kunt u mij bellen.

Mijn nummer is 06-34452328.

Groetjes, Loes

3 a Welk woord past **altijd** in deze woordparachute?

Leg uit waarom.

Doe het zo:

a Het dwergkonijn past altijd.

Dwergkonijnen zijn altijd huisdieren.

b Welk woord past **nooit** in deze woordparachute?

Leg uit waarom.

c Welk woord past **soms** in deze woordparachute?

Leg uit waarom.

d Welke dieren zijn zoogdieren? Leg uit waarom.

Gebruik de woorden zogen en moedermelk.

het huisdier

het dwergkonijn de hond de vis

de kanarie de krokodil

Lees de woorden van het instapkaartje nog eens.

Ken je ze nu allemaal goed?

Kies uit: ja – een beetje – nee

- ★ 1 Zoek het waar-deel bij elke zin.
Schrijf de letters op.
Lees de letters. Je vindt een dier.

1 Waar zijn de kittens?

Doe het zo: *1 l in de doos*

2 Waar is de kanarie?

3 Waar is de pup?

4 Waar is het dwergkonijn?

5 Waar is de muis?

w aan de waslijn

e achter de laars

u op de kruk

é op de vaas

l in de doos

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd een zin langer te maken met een waar-deel.

Weet je nog?

Het waar-deel in de zin vertelt waar iets gebeurt.

Je vindt het waar-deel door te vragen: waar ...?

De leeuw is in de kooi.

 2 Schrijf het waar-deel op.

- 1 De bal is op de stoel.
Doe het zo: *1 op de stoel.*
- 2 Bo zoekt onder de stoel.
- 3 Ik leg de bal snel achter de bank.
- 4 Bo zoekt op de bank.
- 5 Bo ziet een poes in de tuin.
- 6 Bo rent achter de poes.

 3 Waar kun je je goed verstoppen?
Schrijf vijf waar-delen op.

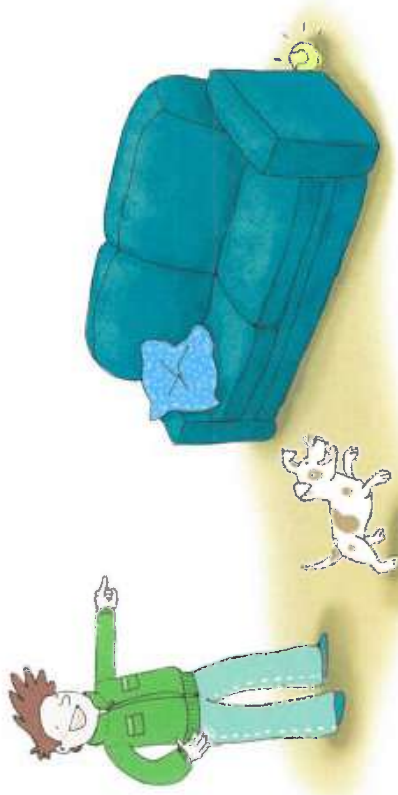
Doe het zo: *1 onder de tafel*

4 Welk waar-deel van opdracht 3 past achter de zin?
Je mag ook een nieuw waar-deel bedenken.

1 Margriet zit ...

Doe het zo: *1 Margriet zit onder de tafel.*

- 2 Hugo ligt ...
- 3 Gulsen knielt ...
- 4 Hamid hangt ...
- 5 Tom propt zich ...

Heb je genoeg geoefend met zinnen
langer maken met het waar-deel?

- ★ 1 Lees de zin.
Schrijf de rode en blauwe woorden over.

Doe het zo: *1 Bles kijkt.*

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je een lange zin korter maakt.

Weet je nog?

Je haalt woorden weg.

Toch houd je een goede zin over.

In een goede zin staat altijd een **wie-deel** en een **werkwoord**.

De vis in de kom **heeft** oranje kieuwen.

De vis **heeft** oranje kieuwen.

De vis **heeft** kieuwen.

- 1 **Bruine Bles** kijkt met haar mooie, lieve ogen.

- 3 **Ik** rijd op Moon met de glimmende gouden manen.

- 4 **Mijn paard** danst met haar zwarte hoeven over het gras.

- 2 **Witte Ster** draaft met haar staart hoog in de wind.

- 5 **Mijn stoere, sterke paard** rent keihard door de nacht.

2 Maak de zinnen korter.
Je mag zoveel stukken weghalen als je kunt.

1 Fatima voert haar lieve hamster in de ochtend.

Doe het zo: *1 Fatima voert haar hamster. of Fatima voert.*

2 De dikke hamster groeit uit zijn kleine kooi.

3 Fatima koopt een mooie, nieuwe kooi in de winkel.

4 Ze ziet ook een leuk speeltje op de plank.

5 De blijde hamster springt in zijn nieuwe speeltje.

3 Schrijf het stukje van de zin op dat weg kan.

1 Mart opent de deur met zijn sleutel.

Doe het zo: *1 met zijn sleutel*

2 Hij pakt zijn zwemspullen uit de kast.

3 Hassan wacht bij het zwembad.

4 Mart en Hassan zwemmen om 4 uur.

5 Mart duwt Hassan in het water.

4 Maak zelf lange zinnen.

1 De leeuw ligt.

Doe het zo: *1 De leeuw leeuw ligt de hele dag te slapen.*

2 De leeuw heeft manen.

3 De leeuw jaagt.

4 De leeuw is een roofdier.

5 Hij eet vlees.

Kun je zinnen nu goed korter maken?

★ 1 Is het een vraagzin of een vertelzin?

1 Doet de vis zijn mond open?

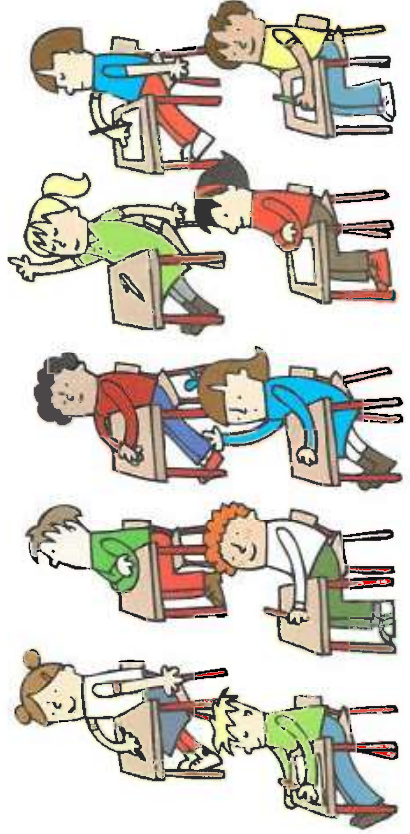
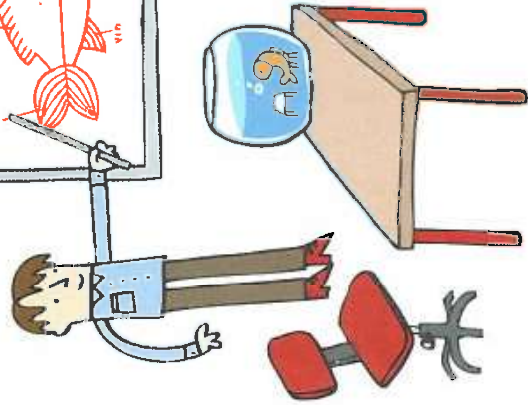
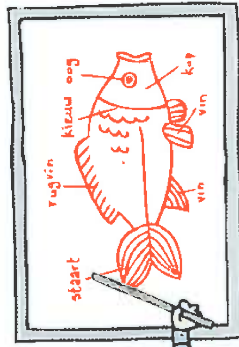
Doe het zo: *1 vraagzin*

2 De vos schrikt ervan.

3 Heeft een vis longen?

4 Een vis heeft kieuwen.

5 Verzorgt Vos de vis van Uil?

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd dat er twee soorten zinnen zijn: de vertelzin en de vraagzin.

Weet je nog?

Een vertelzin is een zin waarin je iets vertelt.

Een vraagzin is een zin waarin je iets vraagt.

Aan het eind van een vertelzin staat een **punt**.

Aan het eind van een vraagzin staat een **vraagteken**.

Uil heeft een vis in een vissenkomp. ↑

Heeft Uil een vis in een vissenkomp? ↑

2 Maak van een vertelzin een vraagzin. En andersom.

1 Ik mag een stukje worst.

Doe het zo: *1 Mag ik een stukje worst?*

2 Drinkt een pup melk bij zijn moeder?

3 Er ligt post op de deurmat.

4 Heeft een vos een staart?

5 De uil vliegt laag.

**** 3** Je mag twee dingen vertellen en drie dingen vragen aan de koningin.

Denk aan: **lievelingseten**

huisdier

vrije dag

school

kroon

spelletjes

Doe het zo: *1 Ik ben Anita.*

2 Waarom bent u koningin?

4 Welk vraagwoord past in de vraagzin?

1 Hoeveel / Wie / Hoe

... moet je een vissenkom poetsen?

Doe het zo: *1 Hoe*

2 Wie / Hoelang / Welke

... zingt een kanarie?

3 Waarom / Hoeveel / Waarmee

... moet ik jouw raad opvolgen?

4 Wie / Hoeveel / Wat

... heeft er een huisdier?

5 Welk / Waarmee / Wat

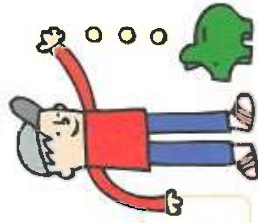
... voor kleur dwergkoningin heb jij?

Heb je genoeg geoefend met vraagzinnen?

★ 1 Wie is er beleefd?

1 Jaap: Ik wil nu mijn zakgeld.
Mo: Mag ik alstublieft mijn zakgeld?

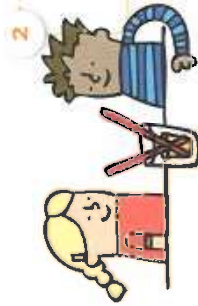
Doe het zo: *1 Mo*

Dit heb je geleerd

Je hebt het verschil tussen beleefd en onbeleefd praten geleerd.

Weet je nog?

Als je beleefd praat, praat je netjes.
Als je onbeleefd praat, praat je niet netjes.
Beleefd: Mag ik nog een koekje?
Onbeleefd: Ik wil een koekje! Nu meteen!

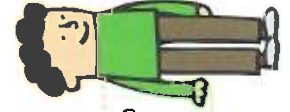

2 Iris: Zou ik een beker appelsap mogen?
Mees: Geef mij appelsap.

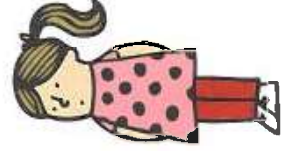
een plakje / worst!
jippie!

3 Sem: Ik wil op voetbal.
Ties: Mag ik op voetbal?

4 Frans: Dank u wel voor het plakje worst.
Meike: Mimm ... lekker.

2 Geef beleefd antwoord op de vragen.

- 1 Heb je zin in worteltjestartaart?

Doe het zo: *1 Nee, dank u. of Ja graag.*

- 2 Zullen we een liedje zingen?
- 3 Ga je mee de hond uitlaten?
- 4 Zal ik je helpen met rekenen?
- 5 Wil je een plakje kaas?

3 Hoe vraag je het beleefd?

- 1 Bas moet zijn hamster verzorgen.
Maar hij wil nu graag buiten spelen.
Hoe vraagt Bas het beleefd aan zijn vader?

Doe het zo: *1 Papa, wil jij mijn hamster eten geven?*

- 2 De vriendin van Sofie heeft een paard.
Sofie wil graag haar paard verzorgen.
Hoe vraagt ze het beleefd?

- 3 De oom van Luna zit op voetbal.
Iedere zaterdag moet hij spelen.
Luna wil graag een keer mee.
Hoe vraagt ze het beleefd?

- 4 Tim leest een boek.
Zijn moeder vraagt of hij meegaat naar de winkel.
Tim heeft geen zin.
Hoe zegt hij het beleefd?

Wat vind je van de les?

Kies een beleefd antwoord.

- a Het ging goed, dank u wel.
- b Moeilijk man!
- c U heeft het goed uitgelegd.
- d Ik vond het best moeilijk.